

M.A Semester-2 Examination

407

Philosophy (O&N)

April-2024

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના- દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

1. ઉપમાનનું લક્ષણ અને વર્ગીકરણ સમજાવો. 14
અથવા
અર્થાપત્તિ પ્રમાણની ચર્ચા કરો.
2. અભાવના સિદ્ધાંતનો વિકાસ સ્પષ્ટ કરી તેની આવશ્યક પરિભાષા સમજાવો. 14
અથવા
અનુપલબ્ધિ પ્રમાણની સમજૂતી આપો.
3. નૈયાયિકો અને મીમાંસકોના પ્રામાણ્યવાદની સમજૂતી આપો. 14
અથવા
બૌદ્ધએ કરેલી સ્વતઃ પ્રામાણ્યવાદ અને પરતઃ પ્રામાણ્યવાદની સમીક્ષા સ્પષ્ટ કરો.
4. બ્રહ્મત્વસંમત અનિર્વચનીયજ્ઞાતિવાદ, ચાર્વાકસંમત અજ્ઞાતિવાદ અને નૈયાયિકસંમત વિપરીતજ્ઞાતિવાદની સમજૂતી આપો. 14
અથવા
યોગાચાર બૌદ્ધસંમત આત્મજ્ઞાતિવાદ, સાંખ્યસંમત પ્રસિદ્ધાર્થજ્ઞાતિવાદ અને મીમાંસકસંમત અલૌકિકાર્થજ્ઞાતિવાદ સમજાવો.
5. નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો.(કોઈ પણ સાત) 14
 1. સ્મૃતિ શું છે ?
 2. ભૂતજ્ઞાનને નિરાલંબન માનનારા ચાર્વાકો સામે મુખ્ય ત્રણ દલીલો કઈ છે ?
 3. અભાવના પાંચ અંગો કયા કયા છે ?
 4. માધ્યમિકો ભ્રમનું કારણ શું આપે છે ?
 5. પ્રતિયોગિતાવચ્છેદક સંબંધ કોને કહેવાય ?
 6. જ્ઞાનના પ્રામાણ્ય અંગે સાંખ્યનો મત શું છે ?
 7. નૈયાયિકો શા માટે સ્મૃતિને પ્રમા માનતા નથી ?
 8. મીમાંસકોના અલૌકિકાર્થજ્ઞાતિનો સિદ્ધાંત શું છે ?
 9. અભાવ અંગે બૌદ્ધોનો મત શું છે ?
 10. પ્રભાકરમિશ્રનો ભ્રમ અંગેનો સિદ્ધાંત કયો છે ?
 11. સાધર્મ્યોપમતિ એટલે શું ?
 12. મીમાંસકો અનુસાર પરતઃ પ્રામાણ્યવાદમાં કયો તાર્કિક દોષ આવે છે ? કઈ રીતે ?

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Explain the characteristics and classification of upmana pramana. 14
Or
Discuss the meaning of the Arthapatti.
2. Explain the Concept of Abhava. 14
Or
Give an explanation of the Anuapalabdh.
3. Give an explanation of pramanyavada theory of Nyaya and Mimamsaka. 14
Or
Explain Buddhist Criticism of intrinsic validity and extrinsic validity of knowledge.
4. Explain the theory of Error of advaita Vedanta's Anirvachaniya khyativada, Charvaka's Akhyativada and Nyaya's Viparitkhyativada. 14
Or
Explain the theory of Error of Yogacara's Buddhists Atmakhyativada, Samkhya's Prasidhdharthkhyativada and Mimamsaka's Alaukikarthkhyativada.
5. Answer the following questions in one or two sentence. (Any seven) 14
 1. What is Smriti ?
 2. What are the three main arguments against Charvakas who believe that false knowledge is independent ? ?
 3. What are the five kinds of Abhava ?
 4. What is the cause of Error according to Madhyamik?
 5. What is called Pratiyogitavachchhedak sambandh ?
 6. What is the Sankhya's opinion about validity of knowledge ?
 7. Why do the Naiyayikas not consider Smriti as Prama ?
 8. What is the theory of Alaukikarthkhyati of Mimamsaka ?
 9. What is the view of Buddhists about Abhava ?
 10. What is Prabhakarmishra's theory of Error ?
 11. What is Sadharmyopamati ?
 12. According to Mimamsaka, what is the logical fallacy in validity of knowledge? How?